

3. заседание

Вторник, 25 август 1931 година

(Открито отъ председателя С. Стефановъ въ 16 ч. 35 м.)

СЪДЪРЖАНИЕ:

Стр.	Стр.
Отпуски, разрешени на народнитѣ представители: Иванъ Велчевъ, Георги Ганевъ, Георги С. Георгиевъ, д-ръ Димитъръ Димитровъ, Петко Дичевъ, Йорданъ Качаковъ, Александъръ Орозовъ, Минко Райковски, Никола Сапунджиевъ, Тодоръ Якимовъ и Андрей Ляпчевъ	16
Народни представители — клетва. Подвеждане подъ клетва народнитѣ представители: Михаилъ Бойчиновъ, Методи Петровъ, Никола Сапунджиевъ, Никола Тошевъ, Александъръ Христовъ и Захари Димитровъ	16
Парламентарни групи. Съобщение отъ земеделската парламентарна група, че се е конституирала, съ председателъ Стефанъ Даскаловъ	16
Оптиране. Заявления:	
1. Отъ народния представителъ Александъръ Цанковъ — че се отказва отъ избора си въ Плъвенската избирателна околия. Замѣства го Михаилъ Ст. Бойчиновъ	16
2. Отъ народния представителъ Александъръ Цанковъ — че се отказва отъ избора си въ Орѣховската избирателна околия, а приема избора си въ централната листа. Замѣства го Станъ Ангеловъ	16
3. Отъ народния представителъ Василь Янакиевъ — че се отказва отъ избора си въ Русенската градска избирателна околия и приема избора си въ Русенската селска избирателна околия. Замѣства го Захари Д. Димитровъ	16
4. Отъ народния представителъ Никола Мушановъ, сега министъръ на вътрешнитѣ работи и народното здраве — че приема избора си въ Русенската селска избирателна околия и се от-	
казва отъ избора си въ Русенската градска избирателна околия. Замѣства го Костадинъ Ц. Краевъ	16
Питания:	
1. Отъ народния представителъ Тодоръ Бончевъ, къмъ министра на вътрешнитѣ работи и народното здраве — относно нѣкои издевателства, вършени отъ полицията. (Съобщение)	16
2. Отъ работническата парламентарна група, къмъ министра на вътрешнитѣ работи и народното здраве — относно забраната на партийни събрания. (Съобщение)	16
Протестъ отъ работническата парламентарна група, задето е представена само въ три отъ разнитѣ парламентарни комисии. (Прочитане отъ народния представителъ К. Кършовски)	16
Избори — парламентарни, провѣрка:	
1. Врачанската избирателна околия (утвърждение)	16
2. Горноджумайската избирателна околия (утвърждение)	17
3. Шуменската избирателна околия (утвърждение)	18
4. Пашмаклийската избирателна околия (утвърждение)	18
5. Карнобатската избирателна околия (утвърждение)	18
6. Панагюрската избирателна околия (утвърждение)	19
7. Ломската избирателна околия (утвърждение)	19
8. Борисовградската избирателна околия (утвърждение)	19
6. Видинската избирателна околия (утвърждение)	19
Дневенъ редъ за следующето заседание	20

Председателъ: (Звъни) Откривамъ заседанието.
(Отъ заседанието отсъствуватъ следнитѣ г. г. народни представители: Аврамовъ Аврамъ, Алексиевъ Никола, Ангеловъ Станъ, Бояджиевъ Атанасъ, Бръшляновъ Цоню, Бояджиевъ Стефанъ, Велчевъ Иванъ, Ганевъ Георги, Георгиевъ Георги, Георгиевъ Стойчо, Георговъ Трифонъ, Димитровъ Георги, Димитровъ д-ръ Димитъръ, Домузчиевъ Василь, Дончевъ Ради Василевъ, Ецовъ Борисъ, Ивановъ Борисъ Недковъ, Ивановъ Запрянь, Игнатовъ Тодоръ, Качаковъ Йорданъ, Кирковъ Кирко, Краевъ Костадинъ, Куртевъ Иванъ, Лаловъ Петко Дичевъ, х. Лекковъ х. Андрей, Лоловъ Сава, Ляпчевъ Андрей, Момчиловъ Стоянъ, Напетовъ Петко, Орозовъ Александъръ, Панайотовъ Георги Петровъ, Пиронковъ Александъръ, Поповъ Никола, Пждаревъ Никола, Радоловъ Александъръ, Райковски Минко, Рафаиловъ Филипъ, Родевъ Христо, Сакъзовъ Янко, Симеоновъ Иванъ, Софиевъ Христо и Фенерковъ Петъръ)

Предстои да положатъ клетва народнитѣ представители: Бойчиновъ Михаилъ, Бояджиевъ Стефанъ, Ганевъ Георги, Димитровъ д-ръ Димитъръ, Илиевъ Стойко, Ляпчевъ Андрей, Петровъ Методий, Сапунджиевъ Никола, Стойковъ Апостолъ, Тошевъ Никола, Христовъ Александъръ и Димитровъ Захари.

Моля тия г. г. народни представители да излѣзатъ напредъ да положатъ клетвата.

(Нѣкои отъ поменатитѣ народни представители излизатъ предъ банкитѣ)

Ще ги прочета още веднѣжъ:

Бойчиновъ Михаилъ (присѣствува), Бояджиевъ Стефанъ (отсъствува), Ганевъ Георги (отсъствува), Димитровъ д-ръ Димитъръ (отсъствува), Ляпчевъ Андрей (отсъствува), Илиевъ Стойко

С. Илиевъ (д. ст): Азъ съмъ положилъ клетва.

Председателът: . . . Петровъ Методий (присъствува), Сапунджиевъ Никола (присъствува), Стойковъ Апостолъ, . . .

А. Стойковъ (нац. л.): Положилъ съмъ клетва.

Председателът: . . . Тошевъ Никола (присъствува), Христовъ Александъръ (присъствува), Димитровъ Захари (присъствува).

(Протоиерей Павелъ Трениевъ отъ църквата „Св. София“ подвежда подъ клетва поменатитъ присъстващи народни представители)

Г. г. народни представители! Имамъ да ви направя нѣкои съобщения.

Бюрото е разрешило отпускъ на следнитъ народни представители:

На г. Иванъ Велчевъ — 1 день;
 На г. Георги Ганевъ — 2 дена;
 На г. Георги Ст. Георгиевъ — 1 день;
 На г. д-ръ Димитъръ Димитровъ — 10 дни;
 На г. Петко Дичевъ — 4 дни;
 На г. Йорданъ Качаковъ — 2 дена;
 На г. Александъръ Орозовъ — 2 дена;
 На г. Минко А. Райковски — 2 дена;
 На г. Никола Сапунджиевъ — 1 день и
 На г. Тодоръ Якимовъ — 1 день.

Постъпило е заявление отъ народния представителъ г. Андрей Ляпчевъ, който отсъствува отъ страната по болестъ, за 30 дни отпускъ. Които сж съгласни да му се разреши исканиятъ отпускъ, по болестъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Постъпило е заявление отъ земеделската парламентарна група, съ което съобщава, че се е конституирала съ председателъ Стефанъ Даскаловъ.

Постъпило е заявление отъ народния представителъ г. Александъръ Цанковъ, съ което съобщава, че се отказва отъ избора си въ Плъвненската избирателна околия въ полза на Михаилъ Ст. Бойчиновъ — четвърти по редъ въ листата на Демократическия сговоръ; сжщиятъ ще бжде поканенъ.

Постъпило е заявление пакъ отъ народния представителъ г. Александъръ Цанковъ, съ което съобщава, че се отказва отъ избора си за народенъ представителъ въ Орѣховската избирателна околия и приема мандатъ отъ централната листа. Ще бжде поканенъ г. Станъ Ангеловъ.

Постъпило е заявление отъ народния представителъ г. Василь Янакиевъ, съ което съобщава, че се отказва отъ избора си за народенъ представителъ въ Русенската градска околия и приема тоя въ Русенската селска. Поканенъ е г. Захари Д. Димитровъ.

Постъпило е заявление отъ народния представителъ г. Никола Мушановъ, съ което съобщава, че приема мандата въ Русенската селска околия и се отказва отъ тоя въ Русенската градска. Ще се покани г. Костадинъ Ц. Краевъ.

Постъпило е заявление отъ народния представителъ г. Тодоръ Бончевъ, отъ Севлиевоката избирателна околия, до г. министра на вътрешнитъ работи и народното здраве — относно нѣкои издевателства на полицията. Ще бжде съобщено на г. министра, за да може въ едно отъ първитъ следващи заседания да отговори.

Постъпило е питане отъ парламентарната група на Работническата партия до г. министра на вътрешнитъ работи и народното здраве — относно забраната на събрания. И това питане ще бжде съобщено на г. министра, за да може да отговори въ едно отъ първитъ следващи заседания.

Пристъпваме къмъ дневния редъ . . .

К. Кършовски (раб): Г. председателю! Искамъ думата преди дневния редъ.

Председателът: Имате думата.

К. Кършовски (раб): Г. председателю! Отъ името на работническата парламентарна група съмъ длъженъ да прочета предъ Васъ и предъ народнитъ представители следния протестъ. (Чете)

„На 21 того, при опредѣляне членове за разнитъ парламентарни комисии, въпрѣки яснотата на чл. 24 отъ правилника за вътрешния редъ на обикновеното Народно събрание, парламентарната група на Работническата партия, състояща се отъ 31 человекъ, е представена само въ три комисии.

Чл. 24 гласи: „Комисиитъ се избиратъ по предложение отъ председателството съ явно гласоподаване. При из-

бора имъ се пази да бждатъ представени всички парламентарни групи по възможность пропорционално“.

Понеже съ този си актъ вие допустнахте да бжде нарушенъ и неспазенъ собствения ви правилникъ по отношение състава на парламентарнитъ комисии, то отъ името на парламентарната група на Работническата партия издигаме високо гласъ на протестъ противъ това игнориране на представителитъ на трудовия народъ. Сжтгаме за свой дългъ високо да заявимъ, че, въпрѣки отхвърлянето нашитъ представители отъ разнитъ парламентарни комисии, ние ще намѣримъ начини и срѣдства било въ Парламента, било предъ нашитъ избиратели или чрезъ нашия печатъ достойно да се изкажемъ и вземемъ позиция по всички въпроси, които интересуватъ работническата класа въ България.

Председателът: Пристъпваме къмъ дневния редъ — докладъ на комисията по провѣрка на изборитъ.

Има думата докладчикътъ г. Иванъ Ангеловъ да докладва избора въ Врачанската избирателна околия.

(Председателското мѣсто се заема отъ подпредседателя Н. Захариевъ)

Докладчикъ И. Ангеловъ (нац. л. о.): Г. г. народни представители! Ще ви докладвамъ избора въ Врачанска избирателна околия. Съ протоколъ отъ 22 юний 1931 г. централното избирателно бюро на колегиата констатира следното: брой на записанитъ въ избирателната околия гласоподаватели — 28.842; брой на гласувалитъ избиратели — 25.686; брой на действителнитъ бюлетини — 25.328; брой на недействителнитъ бюлетини — 351; брой на действителнитъ бюлетини: на Народния блокъ — 14.354, на Народната коалиция — 7.947, на Национална задруга за политическо възбуждане и пр. — 62, на Социалната демокрация — 1.205, на Работническата партия — 1.752, на лѣвицата при Българския народенъ земеделски съюзъ „Врабча“ № 1, съ кандидатъ Б. Балкански — 7.

Въз основа на този протоколъ Врачанскиятъ окръженъ сждъ, като сж му изпратили книгата, е образувано частно гражданско производство № 585/1931 г. и съ протокола си отъ 26 юний 1931 г. е констатиралъ, че споредъ направенитъ изчисления, съгласно чл. 120 отъ избирателния законъ, следва се: на Народния блокъ — коалиция на партиитъ: Български народенъ земеделски съюзъ, Демократическа партия, Български народенъ земеделски съюзъ — Стара Загора, Националлиберална партия и Радикална партия — три мандата, и на коалицията отъ партиитъ Демократически сговоръ и Националлиберална обединена партия — единъ мандатъ. Останалитъ листи не следва да участвуватъ въ разпредѣлене на мандатитъ, защото за тѣхъ сж подадени по-малко гласове отъ изборния длѣителъ.

И така, следва да бждатъ провъзгласени: отъ първата листа — трима народни представители, и отъ втората — единъ народенъ представителъ.

На сжщата дата, 26 юний 1931 г., сждътъ съ опредѣление провъзгласява за избрани народни представители въ Врачанска избирателна околия следнитъ лица: Иванъ Симеоновъ, отъ гр. Враца; Цоло Лоловъ Марковъ отъ с. Мездра и Атанасъ К. Бояджиевъ отъ гр. Враца — отъ листата на Народния блокъ; отъ листата на Народната коалиция — Цвѣтко Петровъ Бобошевски, отъ София. Сждътъ провъзгласява за допълнителни народни представители: отъ първата листа — Илия Н. Ненчовъ отъ с. Игнатица, Коста Ивановъ отъ с. Сгориградъ и Иванъ Цоловъ отъ с. Романъ; отъ втората листа — Гето Кръстевъ, отъ с. Ликъ, Иванъ Николовъ Кръстеняковъ отъ гр. Враца, д-ръ Никола Георгиевъ отъ Враца, Иванъ М. Мариновски отъ с. Баница и Иванъ Ц. Вачковъ отъ с. Криводолъ.

По този изборъ, г. г. народни представители, не сж постъпили никакви констатации, нито има нѣкои забележки или нѣкакво особено мнение отъ страна на нѣкой отъ кандидатитъ за народни представители.

Комисиата по провѣрка на изборитъ въ днешното си заседание разгледа избора въ Врачанската избирателна околия и съ единодушие моли народното представителство той да бжде утвърденъ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които г. г. народни представители приематъ да се утвърди изборътъ въ Врачанската избирателна околия, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва изборътъ въ Горноджумайската избирателна околия.

Има думата докладчикът г. Цоло Лилови.

Докладчик Ц. Лилов (з): Г. г. народни представители! Горноджумайската избирателна околия избира трима народни представители. Централното избирателно бюро на Горноджумайската избирателна околия съ протокол от 22 юний т. г. е констатирало: записани избиратели въ избирателната околия 18.478, гласоподавали 15.545, действителни бюлетини — 14.971, недействителни — 574.

Въ околията е имало законно поставена само листата на Федерацията на работническите социалдемократически организации и групи въ България (Социалистическа федерация), съ вишенев цвѣтъ на бюлетината. Всички действителни подадени бюлетини, на брой 14.971, сж подадени само за тая листа.

Броятъ на гласоветѣ, получени отъ всѣки кандидатъ на тая листа, е: Василь Ивановъ Василевъ — 14.968; Иванъ п. Арсовъ Ингилизовъ — 14.965; Петъръ Илиевъ Мърмевъ — 14.968; Георги Николовъ Кондовъ — 14.967; Благо Ивановъ Максимовъ — 14.968.

Въз основа на тоя изборенъ резултатъ, Горноджумайскиятъ окръженъ съдъ съ протоколъ отъ 26 юний 1931 г., като взелъ предъ видъ изборнитѣ книжа, въз основа на чл. 120 отъ избирателния законъ, е издалъ опредѣление, съ което е провъзгласилъ за избрани за народни представители въ XXIII обикновено Народно събрание отъ Горноджумайската избирателна околия отъ страна на листата на Федерацията на работническите социалдемократически организации и групи въ България: I. Действителни: 1. Василь Ивановъ Василевъ, 2. Иванъ п. Арсовъ Ингилизовъ и 3. Петъръ Илиевъ Мърмевъ. II. Допълнителни: 1. Георги Николовъ Кондовъ и 2. Благо Ивановъ Максимовъ.

Отъ прегледа на дневницитѣ на избирателнитѣ секции се видѣ, че не е отбелязано никакво произшествие и нѣма абсолютно никакво изказано особено мнение.

Конгестация по този изборъ нѣма.

Решението на комисията по провѣрка на изборитѣ е да бжде утвърденъ тоя изборъ.

Х. Трайковъ (раб): Г. председателю! По тоя въпросъ искамъ думата.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Имате думата, г. Христо Трайковъ.

Х. Трайковъ (раб): Вѣрно е, че конгестация по тоя изборъ не е постѣпила отъ Горноджумайската околия, но отъ факта, че тамъ е имало само една листа, става ясно, какъвъ е билъ терорътъ въ тая околия. Ние знаемъ, че въ тая избирателна околия сж били получени 560 лозунги, а сами по себе си тия лозунги много нѣщо говорятъ. Ако става дума за свободни избори, най-малко може да се говори за свободни избори въ тоя край. Каква е тая гражданска листа, и кои сж тия, които сж подреждали тая гражданска листа, като всѣки делегатъ е представлявалъ по 200 души, никой не знае. И никой не знае кой е упълномощилъ тия делегати да подреждатъ тая единствена общогражданска листа и всѣки отъ тѣхъ да представлява по 200 души. Отъ всичко това става ясно, че тамъ не е имало абсолютно никаква свобода и мене ми се струва, че и въпросъ не може да става за утвърдението на този изборъ.

Изборътъ въ тая околия трѣбва да бжде касиранъ, за да се даде възможностъ на всички политически организации да си завѣрятъ листи, и тогава ще се види дали е имало тамъ тероръ или е нѣмало, и дали тамъ всички сж съгласни съ тая една единствена листа да гласуватъ и пр.

Азъ, като македонецъ, протестирамъ и искамъ касирането на избора въ тая околия, защото избранитѣ тамъ не сж народни избраници, а натрапници. Македонскиятъ народъ е потърсилъ палтото си отъ тѣхъ. Прочетете в. „Пладне“ отъ завчера и ще видите тамъ протеста на народнитѣ учители отъ Неврокопско. Тамъ нѣкой си главорѣзъ, както го наричатъ, бандитътъ Жоро Настевъ, взема, заедно съ други, картечници и отива да бие народнитѣ учители.

Тия факти, колкото и дребни да сж, толкова много фрапиратъ, че на всѣки слѣпецъ биха отворили очитѣ, за да види, доколко тамъ изборитѣ сж били свободни. По тоя въпросъ само толкова.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представител г. Петъръ Даскаловъ.

П. Даскаловъ (нац. д): Г. г. народни представители! Тукъ имаме единъ особенъ случай. И въ миналото На-

родно събрание тукъ често се е повдигалъ въпросъ за военното положение, което съществува отъ дълго време **въ тия окръзи** — единъ въпросъ чисто политически, единъ въпросъ чисто държавенъ.

По избора, който е станалъ, нѣма никакви данни, споредъ доклада, за каквито и да е насилия. Азъ съмъ убеденъ, че въ тоя край рѣдко може да употрѣби нѣкой насилие при каквито и ще да е условия. Азъ познавамъ много добре положението тамъ, и това, което ни се докладва тукъ, смѣтамъ, че е изразъ на народната воля.

Като заявявамъ, че ще дамъ гласа си за утвърдението на тоя изборъ, азъ ще обърна внимание на правителството върху тоя фактъ — военното положение тамъ, и ще искамъ вдигането на това военно положение, за да може най-сетне да се тури и въ този новоосвободенъ край онзи редъ и да действуватъ тамъ онѣзи закони за права и за редъ, които имаме въ цѣлата страна. Ние трѣбва да дадемъ на свѣта да разбере, че въ България нѣма кѣтица, които се вълнуватъ, които сж смутители на реда — и въ които може да съществува всѣкога една искра, която да възпламени пожара на Балканитѣ. Управлението днесъ, мисля, е толкова силно и тѣй здраво, че може всѣкого да гури на мѣстото му и, следователно, да станатъ излишни всички изключителни положения, които ние не бива и не може по-нататкъ да трѣпимъ.

Като заключавамъ, че ще дамъ гласа си за утвърдението на тоя изборъ, защото той е едно последствие на туй положение, което съществува отъ дълго време, пакъ повтарямъ, ще моля правителството да се занимае въ най-скоро време съ въпроса за военното положение и, най-сетне, да изравни тоя край съ всички други краища на България, за да живѣятъ всички подъ еднаква свобода и да се радватъ на правата, които законитѣ даватъ на всички граждани въ България.

П. Стайновъ (д. сг): Правителството може само да вдигне военното положение, г. Даскаловъ. Нѣма нужда отъ Вашитѣ предупреждения.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Има думата г. министърътъ на вътрешнитѣ работи.

Министъръ Н. Мушановъ: Г. г. народни представители! Отъ току-що направения ви докладъ изглежда, че никакво нарушение по тоя изборъ нѣма. Следователно въпроситѣ, които се повдигатъ, сж не по избора, а около избора. Споредъ мене, г. г. народнитѣ представители ще иматъ само да утвърдятъ избора, който е станалъ.

Но единъ отъ представителитѣ на крайната лѣвица повдигна гласъ, че въ онзи край нѣмало свобода. Азъ бихъ желалъ да ми кажатъ представителитѣ на крайната лѣвица: опитаха ли се да си създадатъ тѣ тамъ своя партийна листа и да не имъ е било допуснато това? Такова заявление отъ тѣхъ нѣма, нито виждамъ да има такава въ книгата, които се докладваха тукъ. Тѣй че тѣ сж били свободни, ако сж желали, да си създадатъ листа, защото за това не трѣбваше, освенъ петима души избиратели да подпишатъ заявление и окръжниятъ съдъ да регистрира листата имъ. Ако тѣ не сж отишли тамъ, то значи, че тѣ не сж желали да отидатъ тамъ.

Отъ работницитѣ: Има си хасъ!

Министъръ Н. Мушановъ: Азъ само туй мога да констатирамъ, защото не зная господата отъ лѣво да сж направили опитъ да иматъ листа тамъ и нѣкой да имъ е възпрепятствувалъ да я иматъ. (Възражения отъ работницитѣ)

Председателстващъ Н. Захариевъ: (Звъни) Моля, тишина, г-да!

Министъръ Н. Мушановъ: (Къмъ работницитѣ) Понеже за пръвъ пътъ вземамъ думата и, за да бждемъ на чисто по тия въпроси, ще ви кажа следното. Ако искате вие да ви изслушваме, както мълчаливо изслушахме протеста ви, който току-що направихте, ще трѣбва да навикнете и вие да слушате министритѣ, когато говорятъ отъ трибуната. Инае ще имаме неприятности.

Отъ работницитѣ: Недейте заплашва!

Министъръ Н. Мушановъ: Моля ви се. Това е редътъ, щомъ желаете редъ.

А. Бояджиевъ (раб): Ние сме представители на болшинството отъ народа и Вие трѣбва да ни говорите като на такива, а не като на ученици.

Председателстващъ Н. Захариевъ: (Звъни) Нѣмате думата.

Министъръ Н. Мушановъ: Г. Бояджиевъ! Пакъ Ви повтарямъ, ще се държите така, както прилича да се държите въ Народното събрание, при толерантността, която ви се дава. Вие си направихте протеста и всички мълчахте. Ще изслушвате и вие народнитѣ представители и министритѣ, ако искате да имаме единъ парламентаренъ редъ и да се зачитаме.

А. Бояджиевъ (раб): А Вие не държите такъвъ наставнически езикъ къмъ насъ, като къмъ ученици.

Министъръ Н. Мушановъ: Азъ не държа наставнически езикъ, а държа езикъ на министъръ. Тоя ми е езикътъ. Ако вие го смѣтате за наставнически, то значи, че вие го чувствувате като такъвъ, и азъ се радвамъ за туй.

Г. г. народни представители! Повдигна се единъ сериозенъ въпросъ — за военното положение. Правъ е г. Даскаловъ, че съ тоя въпросъ би трѣбвало да се занимае правителството. Още по-правъ е г. Стайновъ, професоръ по административно право, който каза една истина — че вдигането на военното положение зависи административно само отъ правителството.

Г-да! Вие ще ми позволите, безъ да навлизамъ въ историята на тоя въпросъ — защото всички знаете, при какви обстоятелства се създаде тамъ военно положение и при какви обстоятелства то трае — да кажа днесъ само едно нѣщо: че днесъ въ тази страна се чувствува вече гражданскиятъ редъ и че гражданитѣ въ тая областъ започватъ да живѣятъ граждански. (Ръкоплѣскания отъ мнозинството) И азъ се надѣвамъ полека-лека — надѣвамъ се не за наше удоволствие, а за удоволствието на всички българи и народни представители — че и въ този край ще трѣбва да приложимъ общитѣ закони, които се прилагатъ навредъ. Както знаете, не само Петричкиятъ окръгъ, но и Кюстендилскиятъ окръгъ — частъ отъ стара България — е въ военно положение. И азъ се надѣвамъ, че правителството ще има да се занимае съ тоя въпросъ и когато не ще има изключителнитѣ обстоятелства, които причиниха военното положение, мене ми се струва, че никой отъ тия, които стоятъ тукъ (Сочи министерската маса), нѣма да има удоволствието да създава изключителенъ режимъ въ България, където и да било.

На тоя въпросъ, тъй повдигнатъ, мога само тъй да отговоря. А другитѣ въпроси, които се повдигнаха, тѣ сж странични и ще имъ дойде времето по всѣки единъ да говоримъ.

Прочее, моля почитаемото Народно събрание да гласува за утвърждаването на избора въ Горноджумайската избирателна околия.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Които сж съгласни да се утвърди изборътъ въ Горноджумайската избирателна околия, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва изборътъ въ Шуменската избирателна околия.

Има думата докладчикътъ г. Стойчо Мошановъ.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. ст): Г. г. народни представители! Шуменската избирателна околия избира четирима народни представители. На изборитѣ за народни представители на 21 юний 1931 г. сж подадени 21.189 действителни бюлетини. По кандидатни листи гласоветѣ сж подадени, както следва: моравата бюлетина получава 11.262 гласа, розовата бюлетина — 6.562 гласа, сребърната бюлетина — 2.529 гласа, листата съ черни и жълти цвѣтове въ диагоналъ — 464 гласа, червената бюлетина — 160 гласа, винената бюлетина — 103 гласа, оранжевата бюлетина — 96 гласа и тъмно-червено-винената бюлетина — 49 гласа.

Окръжниятъ съдъ възъ основа на избирателния законъ е намѣрилъ, че при това разпредѣление на гласоветѣ моравата бюлетина трѣбва да получи три мандата, а розовата — единъ мандатъ, и на основание на туй разпредѣление на мандатитѣ е провъзгласилъ за избрани: Анастасъ Д. Капитановъ, отъ гр. Шуменъ, Сава Панайотовъ Савовъ, отъ гр. София, и Тодоръ Бошнаковъ, отъ с. Калайджи, Шуменска околия, а за допълнителни народни представители: Николай Д. Папуровъ, Иванъ Деневъ Мутафовъ и Тодоръ Ивановъ. Отъ листата на народната коалиция е провъзгласенъ Кънчо Милановъ, отъ гр. Шуменъ, а за допълнителни народни представители: Борисъ Евтимовъ, Христо Н. Георгиевъ, Атуфъ Шахъ Кямиловъ, Димитъръ Л. Дончевъ и Димчо В. Илиевъ.

По станалия изборъ не сж постѣпили никакви контестации и никакви оплаквания освенъ известни бележки при съставянето протокола на централното избирателно бюро, които сж по-скоро бележки по неспазване канцеларския редъ отъ страна на бюрата, но не сж отъ значение да опочатъ резултата отъ изборитѣ.

При това положение комисията за провѣрка на изборитѣ единодушно реши да се утвърди изборътъ въ Шуменската избирателна околия и да се провъзгласятъ за избрани: Анастасъ Д. Капитановъ, Сава Панайотовъ Савовъ, Тодоръ Бошнаковъ и Кънчо Милановъ.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Които сж съгласни да се утвърди изборътъ въ Шуменската избирателна околия, както се докладва отъ г. докладчика на комисията, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва изборътъ въ Пашмаклийската избирателна околия.

Има думата докладчикътъ г. Антонъ Кантарджиевъ.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): Г. г. народни представители! Пашмаклийската избирателна околия избира трима народни представители. По списъцитѣ избирателитѣ въ Пашмаклийската околия сж 17.947; гласували сж — 14.755 души; подадени действителни бюлетини — 14.285, недействителни бюлетини — 286, праздни пликосе — 184. Партиитѣ сж получили следнитѣ гласове. Работническата партия — 485 гласа; Работническата социалдемократическа партия — 294 гласа; Народенъ блокъ — 9.211 гласа; Народна коалиция — 4.259 гласа. При така полученитѣ резултати дѣлителтъ е 4.761. Пашмаклийскиятъ окръженъ съдъ, съ протоколъ № 144 отъ 29 юний 1931 г., е държалъ опредѣление, съ което провъзгласява за избрани отъ Пашмаклийската избирателна околия кандидатитѣ на коалирайтѣ сж партии: Българскиятъ земеделски народенъ съюзъ — Врабча, Демократическата партия, Българскиятъ земеделски народенъ съюзъ — Стара-Загора, Националибералната партия и Радикалната партия, а именно: Георги Ивановъ Шонговъ, Стефанъ Ан. Доброволски и Костадинъ Въжковъ Костадиновъ, а за подгласници отъ сжщата листа: Никола Матеевъ и Райчо Левовъ. Останалитѣ партии, взели участие въ избора, не сж стигнали дѣлителя и затова отъ тѣхнитѣ листи не е провъзгласенъ никой за народенъ представител.

По избора въ Пашмаклийската избирателна околия не сж постѣпили никакви оплаквания и контестации. Въ протокола на централното бюро — както каза преди мене и г. Стойчо Мошановъ — сж отбелязани известни нередовности отъ канцеларско естество, които нѣматъ никакво значение за редовността на избора.

Комисията предлага Народното събрание да реши изборътъ да се счете за редовно произведенъ и да се утвърди.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Които сж съгласни да се утвърди изборътъ въ Пашмаклийската избирателна околия, така както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва изборътъ въ Карнобатската избирателна околия.

Има думата докладчикътъ г. Христо Мирски.

Докладчикъ Х. Мирски (д): Г. г. народни представители! Карнобатската избирателна околия се състои отъ Карнобатската и Котленската административни околии. Споредъ протокола на централното изборно бюро, броятъ на записанитѣ избиратели е 20.752, отъ които сж гласоподавали 17.458. Броятъ на действителнитѣ бюлетини е 17.216, броятъ на недействителнитѣ бюлетини е 242, дѣлителтъ е 5.738. Състезавали сж се нѣколко листи; листата на коалицията отъ партиитѣ на Демократическия съговоръ и Националибералната партия (обединена) съ розова бюлетина е получила 5.293 гласа; листата на Работническата партия въ България е получила 3.012 гласа; листата на Работническата социалдемократическа партия въ България е получила 208 гласа; листата на коалицията на Либералната партия и на Българския земеделски народенъ съюзъ — Врабча, 24 февруарий 1929 г., гр. Плевенъ, е получила 22 гласа; листата на коалирайтѣ сж партии: Българскиятъ земеделски народенъ съюзъ — Врабча, Демократическата партия, Българскиятъ земеделски народенъ съюзъ — Стара-Загора, Националибералната партия и Радикалната партия е получила 8.681 гласа; листата на Народо-стопанската партия не е получила нито единъ гласъ. Споредъ получения резултатъ, надъ дѣлителя е само листата на Народния блокъ.

Бургаският окръжен съд е разгледал избора в Карнобатската изборителна околия и съ протокол от 26 юний 1931 г. е провъзгласил за избрани от Карнобатската изборителна околия кандидатите за народни представители на коалиратите се партии: Българският народен земеделски съюз — Врабча, Демократическата партия, Българският народен земеделски съюз — Стара-Загора, Националлибералната партия и Радикалната партия, а именно: Александър Хр. Радолов от Фердинандово, Панайот Денев от София и Костадин Георгиев Косев от Карнобат, а за допълнителни народни представители от същата листа: Владимир Кр. Панев от Карнобат и Руси Ст. Русев от София.

Тъй като не са направени никакви оплаквания и няма никакви констатации, комисията за проверка на изборите намери, че този избор е редовен и моли Народното събрание да го утвърди.

Председателстващ Н. Захариев: Които са съгласни да се утвърди изборът в Карнобатската изборителна околия, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва изборът в Панагюрската изборителна околия.

Има думата докладчикът г. Иван Тотеви.

Докладчик И. Тотеви (з): Г. г. народни представители! В Панагюрската изборителна околия броят на записаните избиратели е 10.787, от които са гласоподаватели 8.931. Броят на действителните бюлетини е 8.819, а на недействителните бюлетини — 112. Изборният длъжител, съгласно чл. 120 от изборния закон, е 4.409. Подадените гласове по листи са, както следва: за Българския земеделски народен съюз — Врабча, Демократическата партия, Българския земеделски народен съюз — Стара Загора, Националлибералната партия и Радикалната партия — Народен блок — 5.521 гласа; за Демократическия сговор и Националлибералната партия (обединена) 2.211 гласа; за Работническата партия — 950 гласа; за Работническата социалдемократическа партия — 160 гласа; за Либералната партия и Българския земеделски народен съюз — Врабча, 24 февруарий 1929 г., гр. Плевен — 13 гласа. Само листата на Народния блок се обхваща от изборния длъжител и затова двата мандата се вземат от него.

Т. Пазарджишкият окръжен съд съ протоколно определение на съда от 26 юний 1931 г. е провъзгласил за народни представители избраните от Панагюрската изборителна околия: Стоян Пен. Костурков, от София, и Костадин Ст. Караджов, от с. Ерели, Панагюрска околия, а за допълнителни народни представители: Дълчо М. Нъмски, от Панагюрище, и Янко Ат. Узунов, от с. Кепелий, Панагюрско.

Председателстващ Н. Захариев: Които са съгласни да се утвърди изборът в Панагюрската изборителна околия, както се докладва от г. докладчика, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва изборът в Ломската изборителна околия.

Има думата докладчикът г. Жеко Желябов.

Докладчик Ж. Желябов (р): Г. г. народни представители! В изборите на 21 юний т. г. за народни представители в Ломската изборителна околия са се състезавали няколко листи. Централното бюро, както и съдът констатира, че има подадени действителни бюлетини 23.627; изборният длъжител е 5.906. От състезаваните се листи единствена тая на коалиратите се Български земеделски народен съюз „Врабча“, Демократическата партия, Българския земеделски народен съюз — Стара-Загора, Националлибералната партия и Радикалната партия съ бюлетина морав цвят надвишава изборния длъжител, а всички останали кандидатни листи са получили гласове под изборния длъжител.

Съгласно чл. 120 от изборния закон, Ломският окръжен съд съ протокол от 26 юний 1931 г. е провъзгласява за народни представители: Стоян Ив. Омарчевски, от гр. София, Милко Ст. Бечев, от гр. Лом, Никола Петров, от гр. Лом и Сеферин Митков, от с. Мокреш, Ломска околия, а останалите кандидати от същата листа, а именно: Никола Андреев Кузманов, от гр. Лом, и Първан Д. Попов, от с. Ковачица, Ломска околия, провъзгласява за допълнителни народни представители.

Комисията намери за редовен избора в Ломската изборителна околия. По този избор не е подадена никаква констатация. Моля изборът да бъде утвърден.

Председателстващ Н. Захариев: Които г. г. народни представители са съгласни да се утвърди изборът в Ломската изборителна околия, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва изборът в Борисовградската изборителна околия.

Има думата докладчикът г. Георги п. Христов.

Докладчик Г. п. Христов (д): Г. г. народни представители! Хасковският окръжен съд съ протокол от 26 и 27 юний 1931 г., е провъзгласил за избрани за народни представители от Борисовградската изборителна околия, от листата на коалиратите се Български народен земеделски съюз „Врабча“, Демократическата партия, Българския земеделски народен съюз — Стара-Загора, Националлибералната партия и Радикалната партия, съ бюлетина морав цвят: Йордан Кръстев Качаков, от гр. София, Благой Г. Калинов, от с. Дебър, Борисовградско, и за допълнителни народни представители: Янко Ат. Гатев, от гр. Борисовград, и Христо Видев Лавчев, от с. Дебър, Борисовградско.

Комисията по проверка на изборите реши единодушно този избор да бъде утвърден. Констатации не са постановили, изборът е станал редовно и моля да гласувате за утвърдението му.

Председателстващ Н. Захариев: Които г. г. народни представители са съгласни да се утвърди изборът в Борисовградската изборителна околия, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва изборът в Видинската изборителна околия.

Има думата докладчикът г. Иван Василев.

Докладчик И. Василев (з): Г. г. народни представители! От проверката на книгата по избора в Видинската изборителна околия се констатира следното. Записани избиратели 25.420; гласували 22.220, действителни бюлетини 21.942, недействителни — 278. От така гласувалите избиратели са подадени гласове: за Народния блок — Демократическата партия, Българския народен земеделски съюз — „Врабча“, Българския народен земеделски съюз — Стара-Загора, Националлибералната партия и Радикалната партия — 10.842 гласа, за листата на коалиратите се Демократически сговор и Националлибералната обединена партия са подадени 6.258 гласа; за Работническата партия са подадени 1.693 гласа; за Работническата социалдемократическа партия — 321 гласа, за коалицията на Българския народен земеделски съюз с Занаятчийската професионална партия и Радикал-демократическата партия — 2.176 гласа; за Национална задруга — 562 гласа; за лъвцата на Българския земеделски народен съюз „Врабча“ I — 54 гласа.

Разпределени мандатите за народни представители, които Видинската изборителна околия избира, по начина, предвиден в чл. 120 от изборния закон, излиза, че за листата на Народния блок — за Демократическата партия, Българския народен земеделски съюз „Врабча“, Българския народен земеделски съюз Стара-Загора, Националлибералната партия и Радикалната партия — се падат три мандата, а за листата на коалицията на Демократическия сговор с Националлибералната обединена партия — 1 мандат.

Видинският окръжен съд съ протокол от 25 юний 1931 г., е провъзгласил за избрани: от листата на Народния блок: д-р Асен Алекс. Цанов, Георги Флоров Йонев, д-р Димитър Димитров, а за допълнителни народни представители от същата листа — Асен Тодоров Мицев, Герго Тодоров и Крум Митов Йончев; от листата на коалицията на Демократическия сговор с Националлибералната обединена партия Никола Н. Пандарев, а за допълнителни народни представители Стефан Станев Димитров, Димитър Г. Урумов, Цеко П. Логофетов, Петър Къчев и Марин М. Гачев.

В протокола на Видинското околийско централно бюро по проверка на изборите няма направени никакви бележки и няма подадени никакви констатации.

Комисията намира, че изборът е произведен правилно и следва да бъде утвърден.

Председателстващ Н. Захариев: Които г. г. народни представители са съгласни да бъде утвърден изборът

въ Видинската избирателна околия, както се докладва, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Дневният редъ за днесъ е изчерпанъ.

Има думата г. министърътъ на вътрешнитѣ работи и народното здраве.

Министъръ Н. Мушановъ: Г. г. народни представители! Понеже комисията по провѣрка на изборитѣ се конституира набързо, можа да прегледа само тѣзи избори, които се утвърдиха днесъ. За утре бихъ искалъ да имаме готови повече избори за разглеждане.

Ще моля следующето заседание да бѣде утре въ 4 ч. следъ пладне съ същия дневенъ редъ — провѣрка на избори.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Които г. г. народни представители сѣ съгласни съ този дневенъ редъ за утрешното заседание, който предлага г. министърътъ на вътрешнитѣ работи, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Вдигамъ заседанието.

(Вдигнато въ 17 ч. 20 м.)

Председателъ: **С. СТЕФАНОВЪ**

Подпредседателъ: **Н. ЗАХАРИЕВЪ**

Секретаръ: **Т. ХР. МЕЧКАРСКИ**

Началникъ на Стенографското отдѣление: **Д. АНТОНОВЪ**